

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacrementis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Concl. IV. Per se loquendo nemo obligatur, saltem graviter, ad suscipiendam Confirmationem: bene per accidens ratione scandali, aut alterius circumstantiæ, v. g. instante certamine fidei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](#)

refertur de Consec. dist. 5. c. 6. *Vt ieiuni,*
inquit, *ad Confirmationem veniant perfecte*
etatis, ut moneantur confessionem facere prius,
ut mundi donum sancti Spiritus valeant acci-
pere.

Respondeo Primo; non inveniuntur
illa verba in Concilio Aurelianensi, & ideo
sunt minoris auctoritatis. Respondeo Se-
cundo, est Concilium Provinciale, quod
Ecclesia universalis nondum recepit. Re-
pondeo Tertiò, non præcipit confessio-
nem, sed tantum consulit, ut patet ex
Moneantur.

Non con-
fessio.

T. idem.

Quia tamen
consuluntur,
uti intur
matrimoni-
uum.

Quemadmodum Concilium Tridenti-
num less. 24. de refor. Matr. c. 1. Conjuges
hortatur, ut antequam contrahant, vel saltem
triduo ante matrimonij consummationem sua

peccata diligenter confiteantur, & ad Sanctissi-
num Eucharistia Sacramentum pre accedant.

Equidem non præcipit, juxta commu-
nem sententiam; sed aequi bonique consulit,
tum ob majorem reverentiam Sacramenti,
tum etiam ob maiorem utilitatem, id est,
ampliore gratiam inde prouenturam.

Et quis audeat negare hujusmodi dis-
positionem utilissimam tote, adeoque merito
consulendam etiam in hoc Sacramento? Ceteroquin sicuti ipsum Sacramentum
Confirmationis, ut statim dicemus, non
est per se necessitatis, sed utilitatis dumta-
xat; sic optima dispositio ad illud fructuo-
se recipiendum non præcepti, sed consili-
tummodo esse oportuit.

26.
Non requi-
ritur etas
12. annorum

Neque ie-
junium.

Pontifici-
Rom.

Sanè praxis Ecclesie moderna ostendit
perfectam etatem, id est, secundum Glos-
sam in c. citatum) duodecim annorum,
minime requiri, sicuti nec jejunium. Quis
enim credit parvulos, imò & adultos per-
fectæ etatis post tempus prandii quando
tamē sepe Episcopi hoc Sacramentum
ministrant, esse jejunos?

Confessio quidem ab aliquibus præmit-
titur, sed ad majorem puritatem & utili-
tatem, ut dixi, non quia obligat ex præcep-
to. Sic enim lego in Pontificali Romano
Tit. de Confirmandis: *Adulti deberent prius*
peccata confiteri, & postea confirmari, vel saltem
*peccata, que admiserunt, doleant. Quid clari-
rus?*

Sed numquid ipsa Confirmatio obligat
ex præcepto?

CONCLUSIO IV.

Per se loquendo nemo obliga-
tur, saltem graviter, ad susci-
piendam Confirmationem:

bene per accidentis ratione
scandali, aut alterius circum-
stantiae, v. g. instanti cer-
tamine fidei.

C Onfirmationem non esse medium ne-
cessarium ad salutem, disertis verbis
affirmit Scotus supra q. 2. ibi: *Respondeo, non*
est simpliciter necessarium (Sacramentum Con-
firmationis) ad salutem, iuxta illud Mar. ultimi-
mo: Qui crediderit, & baptizatus fuerit,
salvus erit, & de Consec. dist. 5. Spiritus
sanctus, ubi habetur quod baptizatus per sollem
Baptismum salvatur.

Refero verba textus: *Spiritus sanctus,*
qui super aquas Baptismi salutero descendit
illipso, in fonte plenitudinem tribuit ad innocentiam; in Confirmatione augmentum praefiat ad
gratiam.... Et quamvis continua transituus
sufficiens regenerationis beneficia, virtutis tamē
necessaria sunt Confirmationis auxilia. Ita Mel-
chiades Papa in Epist. ad Episcopos Hisp.
c. 2.

Est quæ communis sententia tam recen-
tiorum, quam antiquorum Theologorum,
fundata in ipsa natura Sacramenti, quod in-
stitutum est non ad conferendam primam
gratiam, sed ejus augmentum: notum au-
tem est omnibus, ad salutem sufficere quem-
libet gradum gratiæ sanctificantis.

Et quamvis ego tacerem, praxis Ec-
clesie loqueretur, non administrantis com-
muniter parvulis hoc Sacramentum ante
septennium, etiam in periculo mortis.

Accedit speciale effectum hujus Sacra-
menti, scilicet robur ad protetandam fili-
dem coram Tyranno, alijs medijs ab adul-
tis posse sperari & obtineri, puta per sacri-
ficia, orationes, aliaque opera bona, utique
meritoria vita æterna; quanto magis au-
xiliorum actualium? Præterquam quod
maximæ parti adulrorum dumquam se
offerat aliqua occasio defensionis fidei.

Ex hoc discursu colligo nullum extare
præceptum naturale per se graviter obli-
gans ad susceptionem hujus Sacramenti.
Quod enim illud esset, nisi præceptum pro-
pria charitatis, quod unumquemque ob-
ligat ad procuranda sibi media necessaria
ad salutem?

Immo nec divinum connaturale gratiæ.
Etenim cur magis obliget ex vi sua insti-
tutionis Confirmatio, quam Extrema
Unguis, Ordo & Matrimonium? Omnia
namque causant ex opere operato augmen-
tum gratiæ sanctificantis, & conferunt au-
xilia actualia necessaria ad speciale cujus-

Qq 9 3 que

27.
Confirmatio
non est
medium ne-
cessarium
ad salutem,
ad salutem,

Scotus.

Est com-
munis sen-
tentia.

Et Ecclesiæ
praxis non
administran-
tis parvulis
ante septen-
nium etiam
in mortis
Periculo:

28.
Adeoque no-
est lex natu-
ralis per se
graviter ob-
ligans ad
suscep-
tiōnē
confor-
matiōnē.

Inde nec di-
vinum con-
naturale
gratiæ.

494 Disputatio 3. De Confirmatione.

que Sacramenti finem obtinendum. Quod autem finis Confirmationis aliquando obliget, quid inde? Per accidens est, & per alia media auxilia illa possunt impetrari.

Potuit superadditi preceptum positivum, quale superaddidit institutioni Sacramenti Eucharistiae; sed fecisse, quod potuit facere, unde constat? Verba legis expecto, & statim subscripto. Quaratur aliquis diligenter, & cum invenerit, gratissima erit renuntiatio.

Mirum sane foret, si aliquod ejusmodi esset, Ecclesiam non cogere suos filios ad illius impletionem, sicut ad impletionem praecepti de Baptismo, Poenitentiâ & Eucharistiâ: nec credendum quod tam facile permitteret aliquem mori sine Sacramento Confirmationis.

Nihilominus contra hanc doctrinam statim objicitur illud Urbani Papæ Epistolæ 1. c. 7. (& habetur de Confec. dist. 5. c. 1.) Omnes fideles per manus impositionem Episcoporum Spiritum sanctum post Baptismum accipere debent.

Planè debent. Sed attende quod sequitur: ut pleni Christiani inveniantur. Desideras hanc plenitudinem accipere ex opere operato? Debes accipere Spiritum sanctum per manus impositionem Episcoporum.

Alioquin quæ necessitas operis operati, ubi nulla est necessitas effectus, vel si aliqua est, ubi effectus potest obtineri ex opere operantis? Utilitatem video; adeò que consultum Sacramentum, obligationem stricam, saltē sub mortali, in illis verbis non reperio.

Neque in simili locutione D. Cypriani Epistolæ 70. Vngi, inquit, neceſſe eſt eum, qui baptizatus fit, ut accepto Chrifmate, id eſt, unctione, eſſe unicus Dei, & habere in ſe gratiam Christi poſit. Hoc eſt, ut habere poſſit augmentum gracie habitualis, ac virilem quamdam perfectionem ſeu robur actuale ex opere operato.

Eodem modo explico verba Concil. Aurelianensis c. 3. (ut illa refert ex Burhardo & Ivone Gratianus in ſuo decreto de Confec. dist. 5. c. 6.) Et quia numquam erit Christianus, niſi Confirmatione Episcopali fuerit chrismatus.

Quidni & iſta Concilij Laodiceni can. 48. Oportet baptizatos poſt Baptismum sacram̄um Chrifma percipere, & caelſis regni particeps fieri. Oportet, inquam, id eſt, multum convenienter eſt per Baptismum in Christo regeneratos, per unctionem sacram̄issimi Chrifmati in Christo perfici & corroborari.

Enimvero Christi nomen ab unctione Chrifmati derivatum eſſe, docet S. Aug. lib. 17. de civit. c. 16. ibi: Quis enim tam dūndis eſt in hac religione, vel tam ſurdus adverſus Chriſtum eius famam longè latē diffuſam, ut Chriſtum à Chriſmate, hoc eſt, ab unctione appellaſſet eſſe non noverit?

Et lib. 20. c. 10. ad illa verba Apoc. 20. v. 6. Sed erunt Sacerdotes Dei & Chriſti, & regnabunt cum eo mille annis: sic inquit: Non utique de ſolis Episcopis, & Preſbyteris dictum eſt, qui propriam tam vocantur in Ecclesia Sacerdotes; fed ſicut omnes Chriſtianos dicimus propter myſticum Chrifma, ſic omnes Sacerdotes, quoniam membra ſunt unus Sacerdos.

Nota: Chriſtianos dicimus, id eſt unctos, propter myſticum Chrifma, id eſt, Sacramentum Confirmationis, cuius materia eſt unctio Chrifmati. Ad quam nominis ethy. mologiam forſitan alludere voluerunt Pontifices, Patres & Concilia, quando negant eos eſſe Chriſtianos, vel plene Chriſtianos, qui non accepere hanc unctionem.

Cæterum quod ad rem ipam attinet, id eſt, fidem in Chriſtum, & extermam ejus professionem, juxta illud Apofoli Rom. 10. v. 9. & 10. Quia ſi conſuēamus in ore tuo Dominum Iesum, & in corde tuo credidimus, quod Deus illum ſuſtinet à mortuis, ſalvus eris. Corde enim creditus ad iuſtiām; ore autem confiſſio fit ad ſaluum; plurimos ſine unctione Chrifmati fuſſe perfectissimos & pleniffimos Chriſtianos, argumento certissimum omnes illi, qui ante realem ſuſcepſionem Baptiſmi, langleme proprio pro Chriſtī nomine baptizati, & confiſmati fuerunt.

Ex his festinè cognoscitur quomodo ſint intelligenda verba Melchadiſ Pape in principio conclusionis citata: At ſi continuo transſitū ſufficiant regenerationis beneficia; viſitare p. tamen necessaria ſunt Confirmations auxilia. Non ait, neceſſaria eſt Confirmation, ſed Confirmationis auxilia, que aliunde haberit poſſunt, ut dictum eſt; quamvis valde congruum fit, & quodammodo neceſſarium ad melius eſſe, infallibiliter ea conſequi per opus operatum à Chriſto ad hoc ordinatum.

Idcirco idem Pontifex in eadem Epitola præmitit: Sed ita communia ſunt hac duo Sacra menta (Baptiſmus, & Confirmation) ut ab invicem, niſi morte præveniente, nullatenus poſſint, potentiā condecentia, id eſt, nullatenus conueniat ſegregari.

Addit, Et unum ſine altero perfici non poſſet: quia Confirmation, niſi præceſſerit Baptiſmus, non valet: Baptiſmus autem, niſi ad eum acceſſerit Confirmation, caret ſuā perfeſſione & complemento extrinſeo.

Potent

Neque S. Cyprianus Epist. 70.

Neque C. 5. cilium Aurelianense c. 3.

Neque conſilium Laodicenum can. 48.

Secundo.

Possent etiam priora verba Pontificis intelligi comparauere, ut tantum velit Confirmationis auxilia magis esse necessaria viaturis, quam morituris. Evidem prior exppositio magis placet.

33. Quia in hoc Sacramento ita abundanter iubantur auxilia gratia.

Profecto quoniam hoc Sacramentum facilissimum est & praestantissimum, infallibiliter subministrans arma ad pugnandum contra adversarios fidei, ipsa ratio naturalis dictat quammaxime convenientem esse, hujusmodi armis se induere, si non necessarijs ad vincendum pro hoc tempore, forte pro futuro.

Hinc nolo difficulter esse in admittendo peccato aliquo veniali spiritualis cujusdam prodigalitatis, quando quis omnimodam opportunitatem oblatam non vult suscipere hoc Sacramentum; quoniam sine ulla caula priuat se ipsum magnis bonis spiritualibus.

Videtur esse veniale peccatum, hoc Sacramentum iure caula negligi.

Et ideo dixi in conclusione, Saltem graviter; quippe faciliter intercedit venialis negligentia; sicuti quando ex mero tempore omittuntur alia remedia spiritualia v. g. Sacra Eucharistie, Penitentiae, Extreme Unctionis, etiam tunc quoniam non sunt absolute necessaria ad salutem ex precepto divino. Similiter quando alia bona opera non precepta, ex tempore aliquo rerum spiritualium, temporibus maximè opportunis, negliguntur.

Atque de hoc peccato forte intelligi posset Scotus supra, quando dicit: *Est tamen necessarium (Sacramentum Confirmationis) adiuto sic, quod non contemnatur, sicut dicitur extra de Sagra Unctione, ubi dicitur in Gl. sa, quod non est plenus Christianus, qui contemnit.* Sed hoc in ordinaria Glossa non invenio.

Pergit Doctor, & respondeat ad auctoritatem Urbani: *Quod loquitur de adulto, qui debet suscipere, id est, non contemnere, & pro tempore congruo suscipere in effectu: iudicaretur enim contemptus, si omnimodam opportunitatem oblatam non susciperetur.* Non contemptus formalis, qui semper est mortalis, etiam cum actus, qui contemnitur, solum est consilij; sed virtualis, id est, maxima negligentia in ijs, quæ ex speciali Dei ordinatione conducunt ad eternam animæ salutem.

Ceterum non semper hujusmodi negligentiam esse formalem contemptum, peccatum utique mortale, ostendit communis praxis timoratorum, qui non existimant se peccare mortaliter, tametsi ex mero tempore aut tempore negligenter receptionem v. g. Eucharistie; idque merito, quia contemptus formalis est actus, quod aliquis despiciatur ac vilipenditur, vel quod aliquid sit aut omittitur, ut interna animi vilipendio ostendatur.

Non de eo tempore formalis.

Qui non habetur eo ipso quo est negligens;

datur, aut similis apud alios dignatur.

Putas autem quod omnis negligentia Eucharistie, Confirmationis &c. sit vilipendio Dei? Noli putare, quia non est sapientis. Quid ergo? Charitas dicitur, hec ampliora remedia salutis non quidem sub gravi obligatione suscipienda; attamen sub veniali non esse omnino negligenda.

Non enim omnis negligentia est Dei vilipendio.

Modò quod attinet ad legem Ecclesiasticam, fuerit olim ea consuetudo, non infiector: & de ea intelligi possunt dicta Patrum, & antiquorum Conciliorum; at hodie eam abolitam esse contraria consuetudine, docet Layman de hoc Sacramento c. 5. q. 4. Hodie, inquit, cum Episcopi Sacramentum istud alicubi ministrare volunt, admonet populus, non tam præceptio strictè imposito, ut qui confirmati non sunt, ad confirmandum accedant, vel adducantur.

Videri potest Catech. Rom. parte 2. de hoc Sacramento q. 13, ubi in fine sic ait: *Communis omnium mater Ecclesia Catholica reverenter opiat, ut in ijs, quos per Baptismum regeneravit, Christiani hominis forma perfecte abſolvatur: id autem quoniam mystica Unctionis Sacramento efficitur, perspicuum est, eam ad universos fidèles aquæ pertinere. In quibus verbis, ut patet, nulla sit mentio strictæ obligationis.*

Nihilominus Basilius Pontius parte 5. c. 3. tametsi n. 2. admittat aliquod præceptum Ecclesiasticum circa susceptionem Confirmationis olim extitisse, quod nunc contraria consuetudine cessavit; scilicet suscipiendo Confirmationem simul cum Baptismo; equidem n. 3. docet adhuc extare præceptum Ecclesiasticum de suscipiendo Confirmatione, saltem post septennium.

Quam restrictionem addit; quia, ut ait eodem numero, si semel demus divinum præceptum esse de suscipiendo Confirmatione, nulla subest ratio ob quam dicamus, determinationem illam (scilicet ad septennium) non habere vim præcepti Ecclesiastici determinantis indeterminatum præceptum. Hæc Ille.

Quæ si vera sunt (quod non credo) quæ ratione excusatimus Episcopos, qui per multos annos in aliquibus locis non confirmant, ubi absque dubio plurimi sunt, qui septennium expleverint? Aut si Prælatos excusamus, quia subditorum est recurrere pro Sacramentis necessarijs, non autem ipsorum querere subditos, ut Sacra ministrarent: damnabimus ergo omnes illos peccati mortalisi, qui post septennium non accedunt Diœcesanum in locis remotoribus commo-

35. Si fuerit obligatio suscipiendo ex confucidine, illa est aboluta.

Layman.

Neque Catechismus Rom. oblationis meminat.

Eam admittit Pontius post septennium;

commo-

496 Disputatio 3. De Confirmatione.

commorantem, & ibidem solum confirmantem? Absit. In inferno nulla est redemptio. Et ideo non sine magno fundamento statui debet mortalis obligatio.

37.

Sed tantum
sub veniali.

Optime, inquis, sed ubi Pontius illam statuit? Non legisti quod ait in fine illius numeri tertij: Hoc tamen (præceptum) credo non obligare sub mortali, sicut neque divinum obligare diximus, excepto articulo instantis occasionis professionis fidei coram Tyranno?

Legi omnino: sed quæso te, præceptum divinum potuit obligare sub mortali? Similiter præceptum Ecclesiasticum? Planè, inquis. Quis ergo revelavit Pontio, quod obligent tantum sub veniali?

Profectò si aliquid probarer Concil. Mediolanense & quod Pontius pro sua sententia allegat, non frustra videretur probare obligationem sub mortali. Do verba authentica: Videant item (Parochi) ne quis eorum, qui sibi in curam traditi sunt, illud (Sacramentum Confirmationis) suscipere negligant. Prosequitur: Quare premoneam, quod etiam Concilij Vormattensis canone sancatum est (quem diu quæsitus non potui inveneri) ut quicunque intra Parochia sua fines habitant, neque confirmati adhuc sunt, illud omnes suscipiant, qui etate sunt quæ Episcopus eos duxerit esse debere, qui ad hoc Sacramentum tunc accedant. Ita præfatum Conc. Constit. part. 2. Tit. Que pertinent ad Sacramentum Confirmationis. §. 2.

Et ne aliquis existimaret esse tantum verba admonitoria, & non præceptiva, illuc subiungitur: si quis vero neglexerit, canonice subiaceat disciplinis. Jam autem non sollet lex Ecclesiastica (extra censuras) expressè penam decernere pro peccato dumtaxat veniali.

Urcumque ergo sit de mente istius Concilij, sive dixeris punire negligentiam mortalem, id est, formalem contemptum Sacramenti, sive imponere novum præceptum: omnes concedere debemus Concilium Provinciale, quale illud fuit, non obligare universalem Ecclesiam, nisi in quantum ab illa est receptum. Et vero unde constat recepcionis istius legis? Profectò consuetudo in multis locis declarat contrarium.

Fateor, potuisse Ecclesia statuere, quod omnis utriusque sexus fidelis paulo post septimum aëtatis annum susciperet Sacramentum Confirmationis (sicut statuit quod semel in anno, ad minus in Pascha, suscipiat reverenter Sacramentum Eucharisticum) licet enim non sit Sacramentum necessarium ex præcepto divino, est tamen

valde utile, & non nimium difficile: rerum tamen ita statuisse unde probatur?

Dices; quia præscribitur ut ante illud tempus Episcopus non confirmeret. Ello ergo præcipitur fidelibus ut eo tempore suscipiant, qualis consequentia? Quis, ambo, fidelium apprehendit se peccare si ulterioris differat etiam ad multos annos? Episcopum ergo concernit haec determinatio temporis ne debeat, vel possit sine justa causa ante illam etatem Sacramentum ministriare.

Præterea tribuit jus omnibus fidelibus post illud tempus Sacramentum ab Episcopo exigendi; adeo ut Episcopus si notabiliter differat sine ratione, communis calculo, peccet mortaliter: quia cum sit Pastor tenetur pascer oves, non solum in his, que sunt simpliciter necessarii ad salutem, sed etiam in his, que a Christo ad singularem subditorum utilitatem sunt instituta; que proinde justè ab omnibus exigi possunt, sicuti Sacra Eucharistia, Poenitentia, & alia, etiam tune quando exigere non tenentur: præsertim cum hoc Sacramentum semel tantum in vita recipi possit. Perinde autem est sive Episcopus minister, per se ipsum, sive per suum Suffraganeum, quippe eadem utilitas ovium. Atque hac sufficiant de Prima parte conclusionis: enucleamus Secundam.

Omissionem hujus Sacramenti aliquando posse esse peccatum mortale ratione scandali quis. Theologus potest ambigere? Eris autem dum alteri datur occasio vel formalis contemptus, vel similis omissionis in periculo proximo abnegationis fidelis.

At numquid instance certamine fidei semper est periculum proximum deficiendi, ita ut homo sine Sacramento non censeatur sufficiens?

Respondeo conclusionem nostram hoc non assere; posset quippe aliquis per relationem divinam esse certus de constanti fidei professione per auxilia aliunde acquisita, sive per alia bona opera, sive per specialem Dei favorem. Quid igitur?

Dico, quoniam certamen fidei forte est & insuetum, humana imbecillitas frequentissima, actualia auxilia plerumque incerta, merito judicatur amare periculum (de quo prudenter dubitari potest, an non sit proximum) negandi versus fidem, qui non vult recipere Sacramentum (omnime modum opportunitate oblatum) quod infallibiliter confert robur & constantiam ad fidem profunditam. Quidni igitur pereat, id est, peccet mortaliter, juxta illud Eccl. 3. v. 27. Adversus genitum est, sed, ut Qui amat periculum, in illo peribit?

De hoc

Sed illud
statuum non
est ab uni-
versali Ec-
clesia recep-
tum,

38.

Sect. 3. De Suscipient. Confirmat. Concil. 5. 497

40.

De hoc casu loquitur D. Gregor. lib. 12. Epistolarum indictione 7. Epist. 31. dicens: *Quotiens tam de Baptismo aliquorum, vel Confirmatione, quam de Ecclesiis consecratione dubitatio habetur, & nec scriptus, nec testimoniis ratio certa habetur, utrum baptizati, vel confirmati, sive Ecclesia consecrata sunt, ut baptizentur tales, ac confirmentur, atque Ecclesia canonice dedicentur ritè teneri debet, ne talis dubitatio ruina fidelibus fiat: tempore utique persecutionis, quando ob defectum Sacramenti Confirmationis, carent necessaria fortitudine ad fidem propugnandam, & pro ea moriendum.*

Dicit quo posset exponi Secundum. Et fortassis de isto tempore exponi posset Doctor noster supra, inquiens: *Iudicaretur enim contemptus, id est, minor quam per est estimatio Sacramenti Confirmationis, si omnimodum opportunitate, tempore persecutionis instanti fidei certamine, oblatam, non susciperetur.*

Indicaretur, inquam, omisso illa externus contemptus, quamvis forte omittens in animo non contemneret. Talis autem externus contemptus absque dubio est peccatum mortale, sicut patet in eo, qui ex mandato Tyranni comedit carnes in die jejuni, ut ostendat exterioris se non curare legem Pontificiam, quamvis in animo suo optimè de ea sentiat.

41. Alioquin Confirmationem simpliciter non esse necessariam, docet præterea Scotus 4. dist. 17. q. 1. n. 11. ibi: *Quia Extrema Unctionis est instituta à Christo & Confirmationis Sacramentum, ut dictum est supra, & tamen neutrum est simpliciter necessarium; nec est præceptum (divinum aut naturale) de isto vel illo recipiendo.*

Adde, nec Ecclesiasticum: etenim licet passim omnes fideles curent sibi in periculo mortis administrari Sacramentum Extrema Unctionis; similiter post tempus septennij solliciti sine suscipere Confirmationem; non tamen animo se obligandi (qui necessarius est ut consuetudo statuat legem) sed propter maximam istorum Sacramentorum utilitatem.

Qua etiam utilitas ratio est, quod omissione seu recusatio receptionis, nullà existente rationabili causa, suspicionem generet in cordibus adstantium hæresis, vel formalis contemptus, aut certè inducavidentes ad indignam estimationem, adeoque formalem contemptum illorum Sacramentorum, quod non potest non esse grave scandali peccatum: potissimum quando nolumus ea suscipere eò tempore, quò maximè necessaria sunt, sicut tempore persecutionis Confirmationis, & in periculo

mortis, praesertim hominis alioquin præritæ male vita, Extrema Unctionis,

Solet huc ab aliquibus disputari, Primo, an peccet mortaliter qui initiatur Ordinibus sacris, priusquam suscepit Sacramentum Confirmationis? Secundo, an peccet mortaliter Episcopus confirmans, vel ordinans cum ipse confirmatus non sit? Responso ad utramque questionem erit

CONCLUSIO V.

Qui accipit primam Tonsuram & ceteros Ordines sine Confirmatione non peccat saltem mortaliter. Neque Episcopus confirmans aut ordinans ipse non confirmatus.

42. Ecunda pars conclusionis minorem patitur difficultatem. Congruit quidem institutioni Sacramenti, ut qui confirmatis ipse confirmatus sit; veluti & qui baptizatis conveniēt baptizatum, & qui ordinatis, ordinatum: ceterū strictam obligacionem, maximè sub peccato mortali, quis hactenus vel apparenter probavit?

Enimvero omnes consentiunt potestatem confirmandi nequam fundari in charactere confirmatoris, sed in solo Episcopali, ideoque Episcopum non confirmatum validè confirmare. Unde ergo obligatio gravis?

Ex præcepto, inquires, humano. Sed ubi scripto? Credo foliō frātō, paginā nullā, ut communiter dicitur de his, quae nulquam scripta reperiuntur.

Prima parti conclusionis obstat videatur Concil. Trid. fest. 23. c. 4. ubi sic ait: *Prima Tonsura non intentur, qui Sacramentum Confirmationis non suscepit, & fidei rudimenta edicti non fuerint, quia, legere & scribere neificant, & de quibus probabilis conieciūra non sit, ea non secularia iudicij fugiendi fraude, sed ut Deo fideli cultum præsent hoc vita genus elegisse.*

Respondet Suarez disp. 38. sect. 1. in fine: ibi non imponitur censura, neque verbum quod rigorosum præceptum indicet: & ideo hujusmodi omissione non erit peccatum, saltem mortale.

Quod non imponatur censura clarum est: quod autem non contineatur aliiquid verbum significans rigorosum præceptum hanc facile concessum. Siquidem Clemens V. in Clement. Exire de

*An non ad-
datur ver-
bum signi-
ficans rigo-
rosum pre-
ceptum du-
bitatur*

Rer. parado

*Episcopus
non Confir-
matus con-
firmans aut
ordinans
non peccat
graviter*

*Cum nullis
bi talis
obligatio
legatur;*

43. Accipientes primam Tonsuram ante Con- firmationem non no- peccant graviter;

Tridem.

*Quia in
Trident.
non impo-
nitur cen-
sura.
Suarez.*